Från:	Mathias Wallin
Till:	HSF Funk Registrator
Ärende:	Principärende; Situationen för patienter med hyperhidros (dnr PAN A2511-00112) - Begäran om skriftlig återföring från HSN
Datum:	den 18 december 2025 12:34:46
Bilagor:	7. Tjänsteutlåtande - Principärende; Situationen för patienter med hyperhidros (PAN A2511-00112).pdf 7. Bilaga 1 - Principärende; Situationen för patienter med hyperhidros (1).pdf Protokollsutdrag nr 7 2025-12-16.pdf

---

Till hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN).

Patientnämnden har den 16 december 2025 i principärende; Situationen för patienter med hyperhidros (dnr PAN A2511-00112) beslutat att bifogade handlingar ska översändas till hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN). Patientnämnden begär skriftlig återföring av det som framgår av det bif. beslutet senast den 20 mars 2026.

Tacksam för bekräftelse på att detta meddelande samt bif. handlingar har mottagits och skickats vidare till berörda tjänstemän och politiker.

Med vänlig hälsning

Mathias Wallin
Förvaltningsjurist
Patientnämndens förvaltning

Direkt: 08-123 467 14
Växel: 08-123 467 00
E-post: mathias.wallin@regionstockholm.se

Region Stockholm
Patientnämndens förvaltning
Box 30198, 104 25 Stockholm
www.regionstockholm.se/patientnamnden

-

Förvaltningsjurist Mathias Wallin

PAN 2025-12-16 P 7

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-11-06 PAN A2511-00112

Principärende

Situationen för patienter med hyperhidros

Ärendet

Bakgrund

Under 2021 och 2022 behandlade patientnämnden ett principärende om situationen för patienter med hyperhidros (bilaga 1).[1] Ärendena som då låg till grund för patientnämndens principärende handlade främst om långa väntetider och utebliven vård. Patienterna uttryckte en stor uppgivenhet inför sin situation och beskrev att det inte fanns någonstans att vända sig för att få hjälp med sina problem.

Mot bakgrund av patienternas beskrivningar av sin allvarliga vårdsituation, och med beaktande av vad som framgick i inkomna yttranden från Södersjukhuset, ansåg patientnämnden att det var av stor vikt att situationen för patienter med hyperhidros uppmärksammades och utreddes närmare av regionen. Patientnämnden beslutade därför att begära in skriftlig återföring från hälso och sjukvårdsnämnden (HSN).

I återföring till patientnämnden framförde HSN bl.a. att hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF), i slutet av år 2021, blivit kontaktade av Södersjukhuset som beskrev allvarliga problem med att upprätthålla kompetens och bemanning för akutsjukhusets uppdrag inom vårdområdet dermatologi och venereologi. För att säkerställa vårdutbudet på kort och medellång sikt gjorde HSF, i dialog med vårdgivare, bedömningen att den enda lösningen givet den brådskande situationen var att överföra uppdraget till Karolinska Universitetssjukhuset. Besluten innebar att hyperhidrosvården initialt överfördes till Karolinska Universitetssjukhuset under tiden som en upphandling genomfördes. Verksamhetsövergång planerades till den 1 juni 2022.

[1] PAN A2109-00141 Principärende; *Situationen för patienter med hyperhidros*.

Vid sammanträde den 9 september 2022 beslutade patientnämnden att godta återföringen från HSN och avsluta ärendet. Av beslutsunderlaget till ärendet framgick att patientnämnden såg positivt på att HSN vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa vårdutbudet på kort och medellång sikt. Nämnden ville samtidigt betona vikten av att snarast etablera en långsiktig och mer hållbar lösning för den aktuella patientgruppen. Vidare framförde nämnden att den, då det alltjämt inte fanns någon långsiktig lösning på plats för patienter med hyperhidros, skulle noggrant bevaka ärendeutvecklingen på området och vid behov återigen lyfta frågan till HSN.

Nu aktuellt principärende
Patientnämnden har under perioden 1 januari 2024 till den 1 september 2025 mottagit 10 anmälningar som rör situationen för patienter med hyperhidros.[2] I anmälningarna beskriver patienterna i stor utsträckning samma brister som vid det tidigare principärendet dvs. långa väntetider och utebliven vård.

Utredning

Utredningen i ärendet består av inkomna anmälningar (totalt 10 ärenden) samt i förekommande fall yttranden från Karolinska Universitetssjukhuset under tidsperioden den 1 januari 2024 till den 1 september 2025. Ärendena handlar främst om långa väntetider och utebliven vård eller att vård inte sker med den frekvens som behövs för att patienternas behov av nödvändig vård ska bli tillgodosedda. I några ärenden ifrågasätts även begränsningarna i gällande vårdavtal som endast medger behandling av armhålor och handflator. I ett ärende har också framförts synpunkter på bristfällig information om möjligheten att bli remitterad till annan region.

I det följande redogörs för fyra av ärendena som handlagts vid patientnämnden.

Ärende 1[3]
En kvinna remitterades från sin vårdcentral till specialistmottagning på akutsjukhus för bedömning och behandling av hyperhidros, överdriven svettning. Hon informerades brevledes om att hon satts upp på väntelista med förhoppning om att få bedömning inom tre till sex månader. Patienten tog därför kontakt med mottagningen via 1177.se, på grund av de begränsade telefontiderna, och åberopade vårdgarantin. Kvinnan önskade bli remitterad till annan region för behandling i stället. Detta resulterade i att mottagningen avslutade remissen och hänvisade till att vårdcentralen skulle remittera till den andra regionen, vilket patienten ifrågasatte.

I yttrande daterat den 2024-06-28 beskrev vårdgivaren att verksamheten under en period haft längre väntetider för läkarbedömning inför eventuell behandling. Vårdgivaren menade att den inte skickar remisser till andra mottagningar utan att först ha träffat patienten. Ärendet hade avslutats på

[2] PAN V2403-01756, PAN V2403-01845, PAN V2405-03267, PAN V2410-07312, PAN V2410-07440, PAN V2502-01163, PAN V2504-02778, PAN V2506-04564, PAN V2506-04233 och PAN V2506-04773.
[3] PAN V2405-03267.

mottagningen då den uppfattade att patienten inte ville komma dit vid kontakten på 1177.se. Vårdgivaren beklagade detta och instämde att en telefonkontakt hade varit mer lämplig. När patienten återkom till mottagningen fick hon en läkartid inom vårdgarantin. Patienten bedömdes uppfylla kriterier för behandling. Vårdgivaren informerade om att den har avtal med Region Stockholm att utföra behandlingen, i avtalet står antal patienter vårdgivaren har kapacitet att ta emot per år med nuvarande finansiering. Behovet är dock väldigt stort vilket medfört väntetider.

Ärende 2[4]
En kvinna med överdriven svettning i händerna hade synpunkter på att behandlingen genom ett akutsjukhus sker alltför sällan. Hon menade att behandlingens resultat håller i knappt sex månader men att hon informerats om att det är en väntetid på 11 månader för nästa besök. Om hon ville ha en tidigare tid uppmanades hon att höra av sig en gång i veckan för att efterhöra om det fanns någon återbudstid. Patienten beskrev att hennes sjukdom begränsade henne väldigt mycket i vardagen och att hon därför behövt uppsöka privat vård och betala behandlingen själv. Hon tyckte inte att det var rimligt att behöva vända sig till privat vård för att den offentliga vården inte har tider och att patienten ska jaga återbudstider. Kvinnan ansåg att om vården inte kan erbjuda tider så borde patienten få lämna in sina kvitton och få ersättning för utläggen.

Ärende 3[5]
En ung man som lider av hyperhidros, överdriven svettning, hade synpunkter på den långa väntetiden för behandling vid ett akutsjukhus. Han behöver behandling tre till fyra gånger per år men väntetiden är över ett år. Han hade informerats om att det endast är fyra personer som arbetar på mottagningen och att det finns ett enda rum för de tusen patienter som lider av sjukdomen i Region Stockholm. Patienten behövde därför betala flera tusen kronor för privat behandling eller åka till en annan region där denna typ av behandling subventioneras. Han menade att verksamheten i Region Stockholm borde få fler rum och läkare och att vården borde subventioneras om den sker hos privata aktörer för att få ner kötiden.

I yttrande daterat 2025-05-08 beklagade vårdgivaren att den inte hade möjlighet att erbjuda behandling oftare och de besvär detta orsakade patienten. Vårdgivaren redogjorde för att den tar emot patienter för behandling av hyperhidros i handflator och/eller armhålor. Region Stockholm har gett vårdgivaren i uppdrag att erbjuda behandling med botox en till två gånger per år till patienter med hyperhidros och den gör sitt yttersta för att kunna erbjuda behandling två gånger per år. Mottagningen hade flyttat till nya lokaler under föregående år och under flyttperioden kunde den inte ha pågående verksamhet fullt ut, detta gjorde att intervallet mellan behandlingar blev längre, upp till ett år. Många patienter upplevde att det skulle vara önskvärt att kunna få behandling oftare. Beslut gällande subventioner av behandlingar tas av Region Stockholm.

[4] PAN V2410-07440.
[5] PAN V2504-02778.

Ärende 4[6]
En kvinna som lider av hyperhidros, överdriven svettning, sedan många år hade synpunkter på att hon inte får läkemedelsbehandling genom den offentligt finansierade vården i Region Stockholm för sina svåra besvär. Hon hade tidigare fått vård i andra regioner och i andra länder. Hon menade att det akutsjukhus där vården erbjuds i regionen, efter remiss från vårdcentralen, nekat henne behandling, utan att ha träffat henne. Hon hade hänvisats till andra behandlingar, som inte hjälper och som riskerar att orsaka biverkningar och göra henne mer beroende av vård vilket hon inte vill.

I yttrande daterat 2025-08-01 redogjorde vårdgivaren för att den fått i uppdrag att ta emot patienter för behandling av hyperhidros handflator och/eller armhålor efter att annan behandling provats utan effekt. Vårdgivaren beklagade om patienten på grund av de strikta remissbedömningar den behövt införa inte blivit kallad till ett bedömningsbesök. Vårdgivaren menade att den, med de resurser den fått från Region Stockholm för sitt uppdrag, gör sitt yttersta för att kunna erbjuda bedömning och behandling till så många som möjligt. Inflödet av remisser är stort och vårdgivaren behöver prioritera de patienter där det framgår tydligt att annan behandling prövats utan effekt eller gett upphov till biverkningar. Vårdgivaren beskrev vidare att hyperhidros är en sjukdom med stor påverkan på livskvalitén hos drabbade patienter. Patienten har efter att ha tagit del av svaret framfört att hon inte är nöjd med detta. Hon ifrågasatte om det är korrekt att bedriva vård med knappa resurser och sedan använda det som skäl till att inte bevilja vård som är nödvändig. Hon menade att om man vet vilket lidande sjukdomen orsakar patienterna och hur det påverkar livskvalitén borde man meddela politiken att man behöver mer pengar i stället för att göra strikta remissbedömningar för att få ner antalet patienter.

Regelverk
Av 5 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, framgår att hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär bl.a. att vården ska vara av god kvalité, tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet samt vara lätt tillgänglig. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras (5 kap. 4 § HSL). Regionen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som är bosatt inom regionen och planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av regionens ansvar för hälso- och sjukvård (7 kap. 2 § och 8 kap. 1 § HSL)

I 3 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, anges att vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att kravet på god vård i hälso- och sjukvårdslagen upprätthålls. Vårdgivaren ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskador. För åtgärder som inte kan vidtas omedelbart ska en tidsplan upprättas (3 kap. 2 § PSL). Med vårdskada avses lidande, kroppslig eller

[6] PAN V2506-04564.

psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården (1 kap. 5 § PSL).

Av förarbetena till PSL framgår att någon utredning eller behandling inte behöver ha påbörjats för att en vårdskada ska anses ha inträffat. En vårdskada kan t.ex. uppstå av den anledningen att en adekvat åtgärd inte har vidtagits och kan det kan handla om ett fysiskt eller psykiskt lidande till följd av att inte ha fått vård i rätt tid.[7]

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har med anledning av det tidigare principärendet noggrant bevakat ärendeutvecklingen inom aktuellt vårdområde. Vård för patienter med hyperhidros i Region Stockholm erbjuds sedan den 1 januari 2022 på Karolinska Universitetssjukhuset.

Av utredningen i ärendet framgår att patienterna alltjämt upplever långa väntetider och utebliven vård eller att vård inte sker med den frekvens som behövs för att deras behov av nödvändig vård ska bli tillgodosedda.

I yttranden till förvaltningen uppger Karolinska Universitetssjukhuset att vårdgivaren gör sitt yttersta för att erbjuda behandling till så många som möjligt inom ramen för de resurser som de tilldelats av regionen. Ett stort inflöde av remisser samt att patienternas vårdbehov är omfattande har medfört längre väntetider och att vårdgivaren behövt införa strikta remissprioriteringar.

Förvaltningen finner det oroväckande att patienter med hyperhidros, såvitt förvaltningen kan bedöma utifrån den utredning som framgår av ärendet, inte i tillräcklig utsträckning erbjuds nödvändig vård och behandling för sin sjukdom.

Mot bakgrund av patienternas beskrivningar av sin vårdsituation, och med beaktande av vad som framkommit i inkomna svar från Karolinska Universitetssjukhuset, anser förvaltningen att situationen för patienter med hyperhidros återigen behöver uppmärksammas och utredas. Ärendet bör därmed hanteras som ett nytt principärende.

Förvaltningen finner det därför angeläget att HSN inkommer med en nulägesbeskrivning avseende den aktuella vården för patienter med hyperhidros samt en redogörelse för hur vården framöver behöver vara organiserad och dimensionerad för att kunna möta upp det omfattande vårdbehov som finns hos patientgruppen.

Förvaltningen önskar särskilt svar på vilka eventuella förbättringsåtgärder som HSN avser att vidta för att säkerställa att patienter med hyperhidros tillgodoses en god och säker vård.

[7] Proposition Patientsäkerhet och tillsyn 2009/10:210 s. 190 f.

Konsekvenser för patientsäkerhet

De föreslagna åtgärderna kan förväntas bidra till en förbättrad vårdsituation för patienter med hyperhidros och därmed medföra positiva konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

De föreslagna åtgärderna kan förväntas bidra till positiva konsekvenser för en mer jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

Patientnämndens förvaltning föreslår att patientnämnden beslutar följande.

1. Ärendets tjänsteutlåtande skickas till hälso- och sjukvårdsnämnden och patientnämnden begär skriftlig återföring avseende åtgärder för att säkerställa att patienter med hyperhidros tillgodoses en god och säker vård samt eventuella genomförda och planerade förbättringsåtgärder och effekterna av dessa senast den senast den 20 mars 2026.
2. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till akutsjukvårdsnämnden.
3. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset.
4. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till Inspektionen för vård och omsorg.

Pia Bornevi
Förvaltningschef

Bilagor

1. Principärende; Situationen för patienter med hyperhidros (PAN A2109-00141)

Region Stockholm
PATIENTNÄMNDENS FÖRVALTNING

Förvaltningsjurist Mathias Wallin

PaN 2021-11-23 P 7

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-10-29

PaN A2109-00141

Principärende

Situationen för patienter med hyperhidros

Ärendet

Under 2019 mottog patientnämndens förvaltning ett flertal anmälningar från patienter som lider av sjukdomen hyperhidros och som hade varit i kontakt med hyperhidrosmottagningen på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge (Karolinska). Av anmälningarna framgick bl.a. att mottagningen hade väldigt långa väntetider och att nya patienter som kontaktade mottagningen inte kunde tas emot. Mot den bakgrunden skickade patientnämndens förvaltning under hösten 2019 en skrivelse till hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) för att få klarhet i vart patienterna skulle vända sig för att kunna få hjälp.

I skriftliga svar till förvaltningen (se bilaga 1 och 2) uppgav HSF bl.a. att verksamheten vid årsskiftet 2019/20 skulle flyttas från Karolinska till Södersjukhuset. Patienter som var uppsatta på väntelista för behandling på Karolinska skulle automatiskt flyttas över till Södersjukhusets väntelista. Nya patienter hänvisades till att kontakta sin husläkare som fram till den 31 december 2019 kunde remittera patienter till Karolinska.

Från januari 2020 har förvaltningen mottagit sju anmälningar mot Södersjukhuset som rör brister i vården av patienter med hyperhidros. Bristerna handlar främst om mycket långa väntetider och utebliven vård.

Utredning

Patientnämndens förvaltning har i ett flertal av ärendena inhämtat yttranden från verksamhetscheferna vid hudkliniken på Södersjukhuset. Av yttrandena har bl.a. följande framkommit.

I yttrande från den 24 mars 2020 uppgav verksamhetschefen att när behandlingsansvaret flyttade från Karolinska till Södersjukhuset tog verksamheten också över väntelistan på över 300 patienter som inte hade kunnat behandlas på Karolinska på grund av restnotering av ett läkemedel och minskade resurser. På grund av omständigheterna med covid-19 hade verksamheten dessutom gjort helt uppehåll med alla behandlingar, eftersom personalen behövde bemanna andra avdelningar och verksamheten endast kunde ta emot patienter som kommer direkt från akuten. När verksamheten kunde återuppta behandlingarna var vid denna tidpunkt oklart och hon beklagade att hon inte kunde ge någon närmare information om när behandlingen kunde erbjudas.

I yttrande som inkom till förvaltningen den 12 december 2020 framförde verksamhetschefen att övertagande av uppdraget från Karolinska omfattade behandling av svår primär hyperhidros och inkluderade i första hand övertagande av patienter med pågående eller planerad start av behandling av händer eller händer tillsammans med axiller [armhålor] dvs. inte enbart axiller. Utöver detta kunde, i mån av resurser, nya patienter tas emot med remiss. Under året hade det dock skett en enorm tillströmning av patienter som tidigare behandlats på andra mottagningar och verksamheten hade just nu inte möjlighet att hjälpa dessa patienter inom rimlig tid. På grund av pandemin låg verksamheten i nuläget helt nere. När verksamheten kunde återupptas, förhoppningsvis under kommande år, skulle patienter som tidigare erhållit behandling på Karolinska prioriteras. Detta skulle innebära extremt långa väntetider för dessa patienter. På sikt hoppades verksamheten kunna erbjuda behandling även för nya patienter och då även patienter med besvär enbart från axiller.

I yttrande från 5 maj 2021 uppgav verksamhetschefen att verksamheten sedan starten av pandemin varit pausad eller genomförts i mycket begränsad omfattning. Det innebar att verksamheten hade en oerhört lång kö både till besök för bedömning och till behandling. På grund av de långa köerna kunde vårdgivaren inte lämna besked om när patienten kunde komma att bli kallad till ett besök.

I april 2021 uppmärksammade förvaltningen ansvarig avtalshandläggare på HSF om att Södersjukhuset på sin hemsida skrev att de inte tog emot remisser gällande patienter med hyperhidros. Informationen korrigerades därefter på Södersjukhusets hemsida.

Regelverk

Av 5 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, framgår att hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär bl.a. att vården ska vara av god kvalité, tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet samt vara lätt tillgänglig. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras (5 kap. 4 § HSL). Regionen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som är bosatt inom regionen och planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av regionens ansvar för hälso- och sjukvård (7 kap. 2 § och 8 kap. 1 § HSL)

I 3 kap. 1 § patientsäkerhetslagen, PSL, anges att vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att kravet på god vård i hälso- och sjukvårdslagen upprätthålls. Vårdgivaren ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskador. För åtgärder som inte kan vidtas omedelbart ska en tidsplan upprättas (3 kap. 2 § PSL). Med vårdskada avses lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården (1 kap. 5 § PSL).

Av förarbetena till PSL framgår att någon utredning eller behandling inte behöver ha påbörjats för att en vårdskada ska anses ha inträffat. En vårdskada kan t.ex. uppstå av den anledningen att en adekvat åtgärd inte har vidtagits och kan det kan handla om ett fysiskt eller psykiskt lidande till följd av att inte ha fått vård i rätt tid.[1]

Av 9 kap. 1 § HSL och 6 kap. 1 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) följer bl.a. att regionen ska erbjuda en vårdgaranti med en försäkran om att den enskilde får besöka den specialiserade vården inom 90 dagar från det att remiss utfärdats eller från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården. Om regionen inte uppfyller besöksgarantin inom den specialiserade vården ska regionen se till att patienten får vård hos en annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten (9 kap. 2 § HSL).

Av Region Stockholms beslutade styrdokument på Vårdgivarguiden framgår bl.a. följande gällande vårdgarantin. Verksamheter inom specialiserad vård som inte kan ta emot patienter inom vårdgarantins ska informera sin avtalshandläggare på HSF. Vårdgivaren är även skyldig att informera patienten om detta och hänvisa patienten till en annan vårdgivare med kortare väntetid eller till Region Stockholms Vårdgarantikansli.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen finner det allvarligt att många patienter med hyperhidros under så pass lång tid, såvitt förvaltningen kan bedöma utifrån den utredning som framgår av ärendet, inte erbjudits nödvändig vård och behandling. Flertalet patienter som varit i kontakt med förvaltningen uttrycker en stor uppgivenhet inför sin situation och beskriver att det helt enkelt inte finns någonstans att vända sig för att få hjälp med sina besvär.

Patienternas beskrivningar av deras svåra situation bekräftas av verksamhetscheferna på Södersjukhuset som i sina yttranden till förvaltningen bl.a. beskrivit att verksamheten har *"extremt långa väntetider"* och att de *"på sikt hoppades kunna erbjuda behandling även till nya patienter.."*.

Förvaltningen är väl medveten om att pandemin har tagit mycket stora resurser i anspråk och påverkat vården i stort för många patienter i regionen vad gäller bl.a. väntetider i vården. När det gäller vården för personer med hyperhidros visar utredningen emellertid att regionen redan innan pandemin slog till hade det svårt att tillgodose vårdbehoven för dessa patienter, som då vårdades vid Karolinska.

Mot bakgrund av patienternas beskrivningar av sin allvarliga vårdsituation och med beaktande av vad som framkommer i inkomna svar från Södersjukhuset anser förvaltningen att det är av stor vikt att situationen för

[1] Proposition Patientsäkerhet och tillsyn 2009/10:210 s. 190 f.

patienter med hyperhidros uppmärksammas och utreds närmare av regionen. Ärendet bör därför hanteras som ett principärende.

Förvaltningen finner det därför angeläget att hälso- och sjukvårdsnämnden inkommer med en redogörelse av hur vården i nuläget är organiserad och dimensionerad för att kunna möta de stora vårdbehov som finns hos denna patientgrupp. Förvaltningen önskar särskilt svar på vilka förbättringsåtgärder som nämnden avser att vidta för att framöver säkerställa att personer med hyperhidros tillgodoses en god och säker vård.

Konsekvenser för patientsäkerhet

De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till en förbättrad vårdsituation för personer med hyperhidros och bättre följsamhet till den författning som reglerar hälso- och sjukvården och därmed medföra positiva konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till en mer jämlik vård.

Miljökonsekvenser

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

Patientnämndens förvaltning föreslår att patientnämnden beslutar följande.

1. Ärendets tjänsteutlåtande skickas till hälso- och sjukvårdsnämnden och patientnämnden begär skriftlig återföring avseende åtgärder för att säkerställa att gällande regelverk efterlevs gällande tillgång till god och säker vård samt eventuella genomförda och planerade förbättringsåtgärder och effekterna av dessa senast den 15 februari 2021.
2. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till styrelsen för Södersjukhuset.
3. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till anmälarna i de ärenden där förvaltningen begärt in yttranden från vården.

Steinunn Ásgeirsdóttir
Förvaltningschef

Bilagor

1. Svar från HSF 2019-10-22 (HSN 2019–1861)
2. Svar från HSF 2019-11-25 (HSN 2019–1861)

Region Stockholm
PATIENTNÄMNDENS FÖRVALTNING

Förvaltningsjurist Mathias Wallin

PaN 2022-04-05 P 6

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-03-24

PaN A2109-00141

Kompletterande återföring i principärende

Situationen för patienter med hyperhidros

Ärendet

Patientnämnden behandlade vid sammanträde den 23 november 2021 ett principärende rörande situationen för patienter med hyperhidros och beslutade att begära återföring i ärendet av hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) senast den 15 februari 2022 (se bilaga 1).

Med bakgrund av patienternas beskrivningar av sin allvarliga vårdsituation och med beaktande av vad som framkommit i inkomna yttranden från Södersjukhuset ansåg förvaltningen att det var av stor vikt att situationen för patienter med hyperhidros uppmärksammades och utreddes närmare av regionen.

Patientnämnden beslutade därför att begära skriftlig återföring från hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) avseende åtgärder för att säkerställa att gällande regelverk efterlevs gällande tillgång till god och säker vård samt eventuella genomförda och planerade förbättringsåtgärder och effekterna av dessa senast den 15 februari 2022.

I ett tilläggsbeslut som framgår av bifogat protokollsutdrag (se bilaga 2) framförde nämnden även följande: ”Patientnämndens uppfattning är att det är angeläget att före beslut om större organisatoriska förändringar inom vården noggrant beakta de konsekvenser som kan uppkomma för berörda patienter. Nämnden efterfrågar därför återföring om hälso- och sjukvårdsnämndens syn på behovet av en dokumenterad risk- och konsekvensanalys som särskilt beaktar patientperspektivet i sådana situationer”. Nämnden begärde således återföring från HSN även avseende de frågeställningar som framgick av tilläggsbeslutet.

Återföring

HSN har inkommit med bifogad återföring och har i huvudsak framfört följande (se bilaga 3). Under år 2020 och 2021 har regionen upprepade gånger beslutat att pausa elektiv vård på grund av pågående pandemi. Pandemin har påverkat och påverkar hyperhidrosvården på Södersjukhuset. Väntetiden för patienter som övertagits från Karolinska Huddinge samt för nya remisser har förlängts.

HSN delar uppfattningen att tillgängligheten till hyperhidrosvården idag är otillfredsställande, bland annat till följd av pandemins påverkan. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) för en kontinuerlig dialog med Södersjukhuset om kösituationen. Det finns inte några produktionsrelaterade begränsningar i Södersjukhusets avtal, men kapaciteteten att omhänderta patientgruppen har varit kraftigt påverkade under de senaste två åren. HSF har för avsikt att under 2022 se över avtalsform och uppdrag för att säkerställa vårdutbudet och förbättra tillgängligheten för personer med hyperhidros.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltning bedömer att de åtgärder som redovisats i återföringen kan bidra till en förbättrad vårdsituation för patienter med hyperhidros.

Förvaltningen ser positivt på att HSF för en kontinuerlig dialog med Södersjukhuset om kösituationen, men vill understryka vikten av att berörda patienter får ta del av för dem relevant och viktig information. Många patienter har i ärenden som anmälts till patientnämnden beskrivit att information om bl.a. förväntat kötid har varit mycket bristfällig och i vissa fall uteblivit helt.

Förvaltningen kommer att fortsatt bevaka ärendeutvecklingen på området och vid behov återigen lyfta frågan till HSN.

HSN uppger i sitt svar att beslutet förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten och för jämlik och jämställd vård. Förvaltningen ställer sig frågande till detta och anser att de redovisade åtgärderna kan förväntas bidra till en ökad patientsäkerhet och mer jämlik vård.

Förvaltningen saknar ett svar på patientnämndens fråga hur HSN ser på behovet av att, före beslut om större organisatoriska förändringar inom vården, upprätta en dokumenterad risk- och konsekvensanalys som särskilt beaktar patientperspektivet och begär därför en kompletterande skriftlig återföring i denna del.

Konsekvenser för patientsäkerhet

De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till en förbättrad vårdsituation för patienter med hyperhidros samt bättre följsamhet till den författning som reglerar hälso- och sjukvården och därmed medföra positiva konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till en mer jämlik vård.

Miljökonsekvenser

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

Patientnämndens förvaltning föreslår att patientnämnden beslutar följande.

1. Ärendets tjänsteutlåtande översänds till hälso- och sjukvårdsnämnden och patientnämnden begär kompletterande skriftlig återföring avseende behovet av att, före beslut om större organisatoriska förändringar inom vården, upprätta en dokumenterad risk- och konsekvensanalys som särskilt beaktar patientperspektivet senast den 30 maj 2022.
2. Ärendets tjänsteutlåtande och inkommen återföring skickas till styrelsen för Södersjukhuset AB för kännedom.
3. Ärendets tjänsteutlåtande och inkommen återföring skickas till anmälarna i de ärenden där förvaltningen begärt in yttrande från vården.

Steinunn Ásgeirsdóttir
Steinunn Ásgeirsdóttir
Förvaltningschef

Bilagor

1. PaN A2109-00141
2. Patientnämndens protokollsutdrag § 7, 2021-11-23
3. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande till patientnämnden (HSN 2021–2592)

Region Stockholm
PATIENTNÄMNDENS FÖRVALTNING

Förvaltningsjurist Mathias Wallin

PaN 2022-09-27 P 8

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-09-08 PaN A2109-00141

Kompletterande återföring i principärende

Situationen för patienter med hyperhidros

Ärendet

Patientnämnden behandlade vid sammanträde den 23 november 2021 ett principärende rörande situationen för patienter med hyperhidros och beslutade att begära återföring i ärendet av hälso- och sjukvårdsnämnden, HSN (se bilaga 1).

I återföring till patientnämnden redogjorde HSN för hur vården för patienter med hyperhidros var organiserad och dimensionerad för att möta aktuellt vårdbehov samt vilka förbättringsåtgärder nämnden avsåg att vidta för att säkerställa att patienter med hyperhidros kunde tillgodoses en god och säker vård.

Vid sammanträde den 5 maj 2022 beslutade patientnämnden att begära in en kompletterande återföring av HSN avseende behovet av att, före beslut om större organisatoriska förändringar inom vården, upprätta en dokumenterad risk- och konsekvensanalys som särskilt beaktar patientperspektivet (se bilaga 2).

Återföring

HSN har inkommit med bifogad kompletterande återföring och har i huvudsak framfört följande (se bilaga 3).

I föregående svar till patientnämnden beskrevs att HSN under år 2022 ska se över avtalsform och vårdutbud för att säkerställa vårdutbudet och förbättra tillgängligheten för personer med hyperhidros. Efter HSN:s yttrande över patientnämndens principärende har ytterligare utmaningar inom vårdområdet dermatologi och venerologi på Södersjukhuset tillkommit. I slutet av år 2021 kontaktades hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) av Södersjukhuset som beskrev allvarliga problem med att upprätthålla kompetens och bemanning för akutsjukhusets uppdrag inom dermatologi och venerologi. För att säkerställa vårdutbudet på kort och medellång sikt gjorde HSF, i dialog med vårdgivare, bedömningen att den enda lösningen givet den brådskande situationen var att överföra uppdraget till Karolinska Universitetssjukhuset. Besluten innebär att hyperhidrosvården initialt överförs till Karolinska

Universitetssjukhuset under tiden som en upphandling genomförs. Verksamhetsövergång är planerad till den 1 juni 2022.

Inför större organisatoriska förändringar inom vården analyseras risker och konsekvenser ur ett patientperspektiv. Vissa analyser dokumenteras särskilt och annars dokumenteras de genom skrivning i konsekvenser för patientsäkerhet i ärendet. I samband med besluten ovan, har hälso- och sjukvårdsförvaltningen i sitt tjänsteutlåtande till HSN bedömt konsekvenser för patientsäkerhet och jämlik och jämställd vård. Beslutet förväntas leda till förbättrad tillgängligheten och att personer med hyperhidros ska få komma till bedömning och behandling inom vårdgarantins gräns.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på att HSN nu vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa vårdutbudet på kort och medellång sikt, men vill samtidigt betona vikten av att snarast etablera en långsiktig och mer hållbar lösning för den aktuella patientgruppen.

Mot bakgrund av förvaltningens tidigare utredning i ärendet gällande den svåra situationen för den aktuella patientgruppen och med anledning av att det alltjämt inte finns någon långsiktig lösning på plats kommer förvaltningen noggrant bevaka ärendeutvecklingen på området och vid behov återigen lyfta frågan till HSN.

Patientnämndens fråga om behovet av att, före beslut om större organisatoriska förändringar inom vården, upprätta en dokumenterad risk- och konsekvensanalys som särskilt beaktar patientperspektivet har besvarats. Svaret innebär att HSN menar att sådana analyser alltid görs i sådana situationer. Förvaltningen anser i och med återföringen från HSN att frågan nu får anses vara besvarad.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Att överföra uppdraget till Karolinska Universitetssjukhuset kan förväntas medföra positiva konsekvenser för patientsäkerheten på kort och medellång sikt

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

De genomförda åtgärderna kan förväntas bidra till en mer jämlik vård på kort och medellång sikt.

Miljökonsekvenser

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

Patientnämndens förvaltning föreslår att patientnämnden beslutar följande.

1. Ärendets tjänsteutlåtande skickas till hälso- och sjukvårdsnämnden. Återföringen godtas och ärendet avslutas.

2. Ärendets tjänsteutlåtande och inkommen återföring skickas till styrelsen för Södersjukhuset AB för kännedom.
3. Ärendets tjänsteutlåtande och inkommen återföring skickas till styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset för kännedom.

Steinunn Ásgeirsdóttir

Steinunn Ásgeirsdóttir
Förvaltningschef

Bilagor

1. PaN A2109-00141, 2021-11-23
2. PaN A2109-00141, 2022-04-05
3. Hälso- och sjukvårdsnämndens kompletterande yttrande till patientnämnden (HSN 2021-2592)

§ 7

Principärende – Situationen för patienter med hyperhidros
A2511-00112

Ärendebeskrivning
Under 2021 och 2022 behandlade patientnämnden ett principärende om situationen för patienter med hyperhidros. Ärendena som då låg till grund för patientnämndens principärende handlade främst om långa väntetider och utebliven vård. Vid sammanträde den 9 september 2022 beslutade patientnämnden att godta återföringen från HSN och avsluta ärendet. Av beslutsunderlaget till ärendet framgick att patientnämnden såg positivt på att HSN vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa vårdutbudet på kort och medellång sikt. Nämnden ville samtidigt betona vikten av att snarast etablera en långsiktig och mer hållbar lösning för den aktuella patientgruppen. Vidare framförde nämnden att den, då det alltjämt inte fanns någon långsiktig lösning på plats för patienter med hyperhidros, skulle noggrant bevaka ärendeutvecklingen på området och vid behov återigen lyfta frågan till HSN.

Patientnämnden har under perioden 1 januari 2024 till den 1 september 2025 mottagit 10 anmälningar som rör situationen för patienter med hyperhidros. I anmälningarna beskriver patienterna i stor utsträckning samma brister som vid det tidigare principärendet dvs. långa väntetider och utebliven vård.

Beslutsunderlag
Tjänsteutlåtande daterat 2025-10-30
Bilaga 1 – Principärende; Situationen för patienter med hyperhidros (PAN A2109-00141)

Yrkande
Ordförande Henrik Eriksson (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut
Patientnämnden beslutar att

1. Ärendets tjänsteutlåtande skickas till hälso- och sjukvårdsnämnden och patientnämnden begär skriftlig återföring avseende åtgärder för att säkerställa att patienter med hyperhidros tillgodoses en god och säker vård samt eventuella genomförda och planerade förbättringsåtgärder och effekterna av dessa senast den senast den 20 mars 2026.
2. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till akutsjukvårdsnämnden.
3. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset.
4. Ärendets tjänsteutlåtande skickas för kännedom till Inspektionen för vård och omsorg.

Expedieras till
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Akutsjukvårdsnämnden
Inspektionen för vård och omsorg
Akten